

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Завдання університету щодо поширення інноваційних технологій
навчання»

Розглянувши питання «Завдання університету щодо поширення інноваційних технологій навчання» вчена рада зазначає, що в університеті створені та постійно покращуються необхідні умови для розробки, реалізації та поширення науково-педагогічними працівниками інноваційних технологій навчання.

Розроблена нормативна та створена матеріально-технічна база, що забезпечує умови для запровадження та використання в освітньому процесі інноваційних технологій.

В СумДУ функціонує власна потужна екосистема навчальних ресурсів, яка представлена конструктором навчально-методичних матеріалів Lecture ED, репозитарієм навчальних матеріалів у відкритому доступі OpenCourseWare, платформою відкритих онлайн-курсів Екзаменаріум, платформою дистанційного навчання Distance Learning, платформою змішаного навчання MIX. Для створення якісного освітнього простору функціонують вебінар-студія, відео-студія, лабораторія віртуальної та доповненої реальності. В університеті реалізується 17 освітніх програм на рівні бакалавра та 18 – на рівні магістра за дистанційною формою навчання. Створено близько 900 дистанційних курсів, розроблено близько 2000 віртуальних тренажерів, понад 1000 відеоматеріалів, близько 210 тисяч тестових завдань та ін.

Створені навчально-методичні центри, основними завданнями яких є стимулювання процесів надання якісних освітніх послуг у галузі інформаційних технологій на рівні світових стандартів, організація і методичне забезпечення нових форм навчання з використанням сучасних комп'ютерних технологій, сприяння використанню сучасних інформаційно-комунікаційних, мультимедійних та інтерактивних технологій у навчальному процесі (Організаційно-методичний центр технологій електронного навчання, Центр комп'ютерних технологій, Стартап-центр СумДУ «New Generation», група 3D-інновацій, Microsoft Imagine Academy та інші).

На системній основі проводяться загальноуніверситетські конкурси, а саме: конкурс «Педагогічні інновації СумДУ», спрямований на впровадження та поширення в освітньому процесі інноваційних методів, які дозволяють більш ефективно витрачати аудиторний час та готувати високоосвічених фахівців нової формації; конкурс «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU», завданнями якого є стимулювання використання у навчальному процесі сучасних «хмарних» та мобільних технологій, поширення практики залучення до навчального процесу власних мобільних пристроїв студентів і викладачів, сприяння

створенню сучасного навчального простору; створення або використання можливостей доступу до реального наукового та навчального віддаленого обладнання, використання кращих практик, або створення авторських віртуальних лабораторій; розробка та доступ до ресурсів та навчальних матеріалів для практичного застосування інструментів штучного інтелекту; використання технологій доповненої та віртуальної реальності для практико-орієнтовного навчання, використання існуючих розробок та створення власних.

Конкурс «Педагогічні інновації СумДУ» проводиться з 2016 року. Щорічно на конкурс подається близько 40 проєктів. Водночас спостерігається низхідна тенденція щодо кількості проєктів переможців в різних номінаціях. Так, якщо в 2016-2017 роках було понад 20 проєктів-переможців, то в 2021 – лише 12 проєктів. При цьому переможці визначені лише в чотирьох із шести номінацій, (за номінацією «Наукова діяльність студентів» жодного разу не було визначено переможців за весь період існування конкурсу) причиною чого є невисокий рівень підготовлених на конкурс проєктів. Перелік номінацій, визначених в Положенні про конкурс «Педагогічні інновації СумДУ» потребує перегляду.

В 2015 році було започатковано конкурс «Використання власних мобільних пристроїв у навчальному процесі», який в 2018-2019 навчальному році за підтримки Інституту модернізації змісту освіти МОН України отримав статус Всеукраїнського. Враховуючі тенденції впровадження технологій та розуміння трансформації освітнього простору, в тому числі необхідність використання сучасних «хмарних» технологій, впровадження технологій штучного інтелекту (AI) у навчальний процес, розробку навчальних ресурсів за допомогою технологій віртуальної та доповненої реальності (VR, AR), у 2019-2020 навчальному році Центром комп'ютерних технологій ініційовано проведення оновленої та розширеної версії конкурсу «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU» з розширеним переліком номінацій, в якій окремою номінацією є використання власних мобільних пристроїв у навчальному процесі. В середньому за рік на конкурс було подано понад 30 проєктів із загальною кількістю розробників понад 50 осіб. Водночас відзначається низька активність учасників за найбільш інноваційними номінаціями – впровадження технологій штучного інтелекту та розробка навчальних ресурсів за допомогою технологій віртуальної та доповненої реальності (VR, AR). Тому є необхідність, особливо в умовах воєнного стану знайти додаткові джерела мотивації, в першу чергу за рахунок залучення партнерів та пошуку можливостей отримання грантів. Крім того є необхідність оновлення нормативної бази, що регламентує проведення даного конкурсу.

Запровадження карантинних обмежень, спричинених пандемією COVID-19 стало суттєвим фактором масового переходу на проведення занять в режимі відео-конференцій та використання он-лайн платформ для розміщення навчально-методичних матеріалів, внаслідок чого проведення занять в такому режимі вже не носить ознак інноваційності. Особливої гостроти використання

такого підходу набуло в умовах воєнного стану, що наразі є єдиним способом реалізовувати освітній процес. Тому вкрай важливим є використання сучасного якісного контенту, в тому числі відеоматеріалів в процесі викладання дисциплін, при організації проходження практики під керівництвом викладачів кафедр, тощо.

В освітньому процесі більше 20 % науково-педагогічних працівників університету застосовують інноваційні технології навчання: записують власні навчальні матеріали в YouTube, створюють авторські системи вебінарів, застосовують імерсивні технології (віртуальної та доповненої реальності VR/AR), інструменти штучного інтелекту, хмарні технології, технології гейміфікації, методики перехресного навчання (Crossover Learning), контекстне навчання (Context-Based Learning). Переважна більшість із зазначених технологій реалізуються за невеликим переліком освітніх компонентів. Використання створеної матеріально-технічної бази, в тому числі можливостей вебінар-студії, відео-студії, лабораторії віртуальної та доповненої реальності є досить низьким. Питома вага викладачів, що записують та розміщують власні навчальні матеріали в YouTube становить 11 %. Впровадження імерсивних технологій відбувається досить повільно, так реалізовано, чи знаходиться в стадії реалізації 17 розробок віртуальної та доповненої реальності переважна більшість з них реалізується викладачами навчально-наукового медичного інституту та факультету ТеСЕТ.

Враховуючи незначну частку викладачів, які застосовують інноваційні технології та обмежений перелік освітніх компонентів критично важливим є поширення такого досвіду серед НПП шляхом активізації проведення науково-методичних семінарів кафедр, які наразі майже не проводяться, розгляд питань впровадження інноваційних технологій на радах з якості вищої освіти інститутів/факультетів та навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації, проведення тематичних курсів підвищення кваліфікації Центром розвитку кадрового потенціалу

Для впровадження та поширення інноваційних технологій навчання важливого значення набуває використання унікальної можливості безкоштовного доступу, наданого в умовах воєнного стану вітчизняним закладам фахової передвищої та вищої освіти провідними світовими освітніми онлайн платформами Coursera (понад 5200 курсів та 2200 проєктів від провідних університетів і партнерів платформи), Udemy та Edx (понад 1600 онлайн-курсів і програм від провідних світових установ і компаній на EdX Online Campus.

Враховуючи вищенаведене, вчена рада постановляє:

1. Провести аналіз використання інноваційних технологій навчання при реалізації освітніх компонентів (навчальних дисциплін, курсових робіт (проєктів), практики, кваліфікаційних робіт) та їх відображення в силабусах. З метою поширення інноваційних технологій навчання відновити практику

проведення кафедральних та/або міжкафедральних науково-методичних семінарів з метою обміну досвідом розробки та впровадження науково-педагогічними працівниками інноваційних технологій. При формуванні плану роботи кафедр в розділі методична робота передбачити розгляд питань, пов'язаних із розробкою та впровадженням викладачами інноваційних технологій навчання.

Відповідальні: завідувачі кафедр, гаранти освітніх програм.

Термін виконання: щорічно у термін до 1 червня

2. При формуванні планів роботи Рад із забезпечення якості вищої освіти інститутів/факультетів та навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації включати питання щодо аналізу стану впровадження інноваційних технологій навчання в розрізі освітніх програм.

Відповідальні: Голови рад із забезпечення якості вищої освіти інститутів/факультетів та навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації.

Термін виконання: щорічно у термін до 1 липня.

Відповідальні: завідувачі кафедр, гаранти освітніх програм.

Термін виконання: щорічно у термін до 1 червня

3. Директорам інститутів, деканам факультетів провести аналіз в розрізі кафедр щодо можливості ефективного застосування інноваційних технологій, в т. ч. технологій доповненої та віртуальної реальності VR, AR при реалізації освітніх компонентів, сформулювати пропозиції та надати їх першому проректору Леонову С. В. для формування календарного плану реалізації відповідних проєктів спільно з ОМЦТЕН, закупівлі необхідного обладнання та програмного забезпечення тощо.

Відповідальні: перший проректор Леонов С. В., директори інститутів/декани факультетів, директор ОМЦТЕН Зубань Ю. О., начальник Центру комп'ютерних технологій Півень А. Г.

Термін виконання: червень 2022 р.

4. Кафедрам провести аналіз онлайн курсів та проєктів, доступ до яких наданий світовими освітніми онлайн платформами Coursera, Udemy та Edx та сформулювати перелік курсів, рекомендованих як науково-педагогічним працівникам так і здобувачам освіти до вивчення. Визнання результатів проходження онлайн курсів (повністю або частково) здійснювати через процедуру визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Відповідальні: завідувачі кафедр, гаранти освітніх програм.

Термін виконання: травень 2022 р.

5. Враховуючи важливість реалізації управлінської функції при впровадженні інноваційних технологій в освітній процес вирішити питання щодо кадрового забезпечення організаційно-методичного центру технологій

електронного навчання в частині загальноорганізаційного функціоналу, аналізу та контролю зазначеного процесу.

Відповідальні: перший проректор Леонов С. В., директор ОМЦТЕН Зубань Ю. О.

Термін виконання – вересень 2022 р.

6. Директору ОМЦТЕН Зубаню Ю. О. розробити пропозиції щодо стимулювання запровадження науково-педагогічними працівниками в освітній процес інноваційних технологій, в т. ч. технологій повного або часткового занурення у віртуальний світ або різні види поєднання реальної і віртуальної реальностей, а також через введення відповідних показників в Методику рейтингу структурних підрозділів університету.

Відповідальний: директор ОМЦТЕН Зубань Ю. О.

Термін виконання – вересень 2022 р.

7. Начальнику ЦКТ Півню А. Г. продовжити роботу щодо пошуку додаткових джерел мотивації, в першу чергу за рахунок залучення партнерів та отримання грантів для стимулювання участі науково-педагогічних працівників в конкурсі «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU» та оновити нормативну базу щодо організації та проведення конкурсу.

Відповідальний: начальник Центру комп'ютерних технологій Півень А. Г.

Термін виконання: грудень 2022 р.

8. Заступнику директора ЦРКП Гордієнко В. П. переглянути Положення про конкурс «Педагогічні інновації СумДУ» в частині переліку номінацій, які б відображали актуальні напрями використання інноваційних технологій в освітньому процесі. Передбачити при цьому заходи, спрямовані на розповсюдження досвіду використання інноваційних технологій переможцями конкурсу серед науково-педагогічних працівників університету.

Відповідальні: проректор з НПП Школьник І. О., заступник директора Центру розвитку кадрового потенціалу Гордієнко В. П.

Термін виконання: липень 2022 р.

Схвалено вченою радою СумДУ.

Протокол №12 від 22 квітня 2022 р.

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Секретар

Анатолій РУБАН